

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 2 czerwca 2022 r.

PS.I.431.9.2022.JA

**Pan
Kordian Kolbiarz
Burmistrz Nysy
ul. Kolejowa 15**

48-300 Nysa

W y s t ą p i e n i e p o k o n t r o l n e

I. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Gmina Nysa
ul. Kolejowa 15
48-300 Nysa

Miejsce przeprowadzania czynności kontrolnych:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie
ul. Komisji Edukacji Narodowej 1a, 48-303 Nysa

II. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe inspektorów

- **Joanna Antosz** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierująca zespołem inspektorów,
- **Daria Grabowska** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

III. Termin kontroli

23 i 24 marca 2022 r., 11 i 12 kwietnia 2022 r.

IV. Zakres kontroli

Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

¹ (Dz.U. z 2022 r. poz. 447); nazywana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: „ustawą”.

V. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z nieprawidłowościami** ocenia się działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie w kontrolowanym zakresie.

Powyższa ocena wynika z ustaleń kontroli opisanych w części VI wystąpienia w zakresie podstaw prawnych i organizacji Ośrodka, w części VI pkt 9 oraz stwierdzonych nieprawidłowościach wyszczególnionych w części VII wystąpienia pokontrolnego.

VI. Ustalenia kontroli

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie (zwany dalej Ośrodkiem) funkcjonuje na podstawie Statutu wprowadzonego Uchwałą nr XXXVI/553/17 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 6 czerwca 2017 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Nysie.

Z treści obowiązującego Statutu na dzień kontroli wynika, że podstawowym przedmiotem działalności Ośrodka są zadania leżące w jego kompetencji wynikające m.in. z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zał. 1).

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizuje zadania własne i zlecone gminy określone w ustawie, niemniej nie wynika to z treści Statutu, **co jest naruszeniem art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.).**

Ośrodek jest jednostką organizacyjną gminy działającą w formie jednostki budżetowej. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych jednostka budżetowa działa na podstawie nadanego jej statutu. Statut jednostki budżetowej nadany na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest podstawą działania gminnej jednostki budżetowej i winien zawierać wszystkie elementy wymienione w tym przepisie. Ustawodawca wskazał bowiem niezbędne minimum, które bezwzględnie musi się znaleźć w statucie jednostki budżetowej, o czym świadczy użyte w tym przepisie sformułowanie „w szczególności”. Oznacza to, że możliwe jest określenie w statucie innych, niewymienionych w tym przepisie zagadnień, jednak należy pamiętać, aby zawsze statut swym zakresem przedmiotowym w całości odpowiadał treści art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Regulacje zawarte w statucie powinny być jasne, czytelne i przejrzyste, nie powinny budzić jakichkolwiek wątpliwości.

Precyzyjne określenie w statucie przedmiotu działalności jednostek budżetowych, ma szczególne znaczenie z punktu widzenia zapewnienia prawidłowej gospodarki finansowej, której podstawą jest plan dochodów i wydatków. Usytuowanie jednostki budżetowej w obszarze sektora finansów publicznych oznacza, że jednostka może realizować wyłącznie zadania, do realizacji których została powołana i które zostały określone w statucie jednostki. Wydatkowanie środków publicznych na zadania nie leżące w przedmiocie jej działalności naruszałoby zasadę wydatkowania tych środków. Dopuszczenie zatem możliwości powierzenia takiej jednostce do realizacji innych zadań, nie wymienionych w statucie i w innym trybie niż zmiana statutu tej jednostki, musi zostać uznane za działanie naruszające obowiązujący porządek prawny.

Pracą Ośrodka kieruje Dyrektor, który odpowiada za jego działalność.

Na podstawie art. 178 ustawy Burmistrz Nysy zarządzeniem nr 1121/2017 z dnia 2 maja 2017 r. upoważnił Panią Kamilę Ferdyn Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie do prowadzenia postępowań z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji na czas pełnienia przez ww. funkcji Dyrektora Ośrodka.

Na podstawie art. 178 ustawy Burmistrz Nysy zarządzeniem nr 1184/2017 z dnia 1 czerwca 2017 upoważnił Panią Martę Czuczman Zastępcę Dyrektora Ośrodka do prowadzenia postępowań z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji na czas pełnienia przez ww. funkcji Zastępcy Dyrektora Ośrodka.

Na podstawie art. 178 ustawy Burmistrza Nysy Zarządzeniem nr AO.OK.0052.542.2021 z dnia 1 marca 2021 r. na wniosek Dyrektora Ośrodka upoważnił Panią Barbarę Uglis, pracownika Ośrodka, do prowadzenia postępowań z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji na czas zatrudnienia ww. w Ośrodku.

Szczegółowe zasady pracy Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzony Zarządzeniem Nr 14/2022 z dnia 1 marca 2022 r. Dyrektora Ośrodka określający organizację wewnętrzną, zadania i zasady funkcjonowania Ośrodka. (zał. 2)

W skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi m. in. Świetlica socjalna z programem zajęć socjoterapeutycznych oraz Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń, w ramach którego funkcjonuje Zespół Pracy Socjalnej, w skład którego

wchodzi m.in. Sekcja ds. Wsparcia Rodzin oferująca wsparcie rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe, z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

1. Składanie radzie gminy rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny

Dokumentacja poddana kontroli wskazuje, że w dniu 10 marca 2021 r. złożono Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2020 r. oraz w dniu 14 marca 2022 r. roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2021 r. oraz informację o potrzebach w tym zakresie, co jest zgodne z art. 179 ust. 1 ustawy. W dniu 2 grudnia 2020 r. Rada Miejska w Nysie podjęła Uchwałę nr XXXII/502/20 w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023.

Program zakłada tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny oraz wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Celem szczegółowym Programu jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny, poprawa sytuacji dzieci z rodzin wieloproblemowych, poszerzanie możliwości wsparcia w pełnieniu roli opiekuńczej oraz tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny.

Program zawiera diagnozę, informacje dot. podejmowanych działań, form pomocy na rzecz rodzin z Gminy Nysa w celu wspierania ich w pełnieniu ról społecznych, zasoby, informacje o finansowaniu, monitorowaniu oraz ewaluacji. Dokument zawiera dane dotyczące rodzin i osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z określeniem powodów przyznania pomocy.

W Programie zawarte zostały także dane liczbowe rodzin korzystających z usług asystentów rodziny oraz informacje z zakresu działań podejmowanych przez Świetlicę socjalną z programem zajęć socjoterapeutycznych, zapewniającą pomoc rodzinie i wychowaniu dziecka. Ponadto w Programie zawarto informacje nt. funkcjonującego Zespół ds. Pomocy Dziecku i Rodzinie funkcjonującym w ramach Ośrodka, który ma na celu podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców oraz zapewnienie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

Działania skupiają się na wzmocnieniu poczucia bezpieczeństwa dziecka oraz podniesieniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców aby zapewnić optymalne warunki do rozwoju i tym samym podnieść standard życia całej rodziny.

Praca z rodziną odbywa się w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego i rodzinnego, pomocy prawnej, asystenta rodziny i pracownika socjalnego we współpracy z instytucjami działającymi na terenie Gminy Nysa m.in. z Komendą Powiatową Policji w Nysie, Sądem Rejonowy w Nysie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie, placówkami służby zdrowia, placówkami oświatowymi, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowym Urzędem Pracy w Nysie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Zgodność zatrudnienia asystentów rodziny z kwalifikacjami określonymi w art. 12 i 13 ustawy oraz tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W kontrolowanym okresie w Ośrodku zatrudnionych było 5 asystentów rodziny, którzy posiadali uprawnienia do wykonywania zawodu asystenta rodziny, tj.:

- 1) 4 asystentów posiadało odpowiednie wykształcenie do wykonywania zawodu asystenta rodziny, tj. legitymowali się dyplomem wyższych studiów na kierunku pedagogika (3 asystentów), socjologia (1 asystent), co jest zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1 lit a ustawy,
- 2) 1 asystent ukończył szkołę średnią, posiadał szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną spełniające wymogi wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szkoleń na asystenta rodziny z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz. U. Nr 272, poz. 1608). Ponadto asystent posiadał udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy z dziećmi lub rodziną, tj. pracował z dziećmi, młodzieżą i ich rodzicami w Wiejskim Domu Kultury w Kałkowie w okresie od 1992 r. do 1996 r., wobec czego, spełnia wymóg w zakresie kwalifikacji do pełnienia funkcji asystenta rodziny określony w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit c ustawy.

Asystentów rodziny zatrudnia kierownik jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną, tj. Kierownik Ośrodka, co jest zgodne z art. 17 ust. 1 ustawy. Asystenci rodziny byli zatrudnieni w systemie zadaniowego czasu pracy, zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy. Stosownie do art. 17 ust. 3 i 4 ustawy praca asystentów nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca ta jest prowadzona, a także asystenci nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W aktach osobowych asystentów znajdowały się, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 2, 3 i 4 ustawy: oświadczenia potwierdzające, że nie są i nie byli pozbawieni władzy

rodzicielskiej, ani nie była im ona zawieszona ani ograniczona, nie dotyczy ich obowiązków alimentacyjny, nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Ponadto asystenci rodziny zostali zweryfikowani w Rejestrze Sprawców Przestępstw Na Tle Seksualnym.

Stosownie do art. 176 pkt 2 ustawy Gmina stwarza możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny. Asystenci w ramach systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji, uczestniczyli w szkoleniach z zakresu wspierania rodzin i ich dzieci oraz doskonalenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Stosownie do art. 16 ust. 2 ustawy asystenci rodziny mają możliwość korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Asystenci wymieniają doświadczenia w ramach spotkań i rozmów z pracownikami i Dyrektorem Ośrodka oraz osobami z którymi mają kontakt w jednostkach, z którymi współpracują, tj. np. poradnie, szkoły, ośrodki zdrowia, policja, sąd.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-art. 11 ust.ch przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa; organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działań rodzin wspierających

Zgodnie z art. 176 pkt 3 ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnia się pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa. W Gminie Nysa monitoruje się środowiska zagrożone uzależnieniami i wykluczeniem społecznym, motywuje do podjęcia terapii oraz zapewnia pomoc materialną oraz rzeczową rodzinom potrzebującym.

W okresie objętym kontrolą Gmina Nysa realizowała projekty:

- 1) „Włączenie społeczne w Gminie Nysa. Centrum Streetworkingu i Klub Rodzica”- program dla rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, korzystających ze wsparcia Ośrodka pochodzących z obszaru Gminy Nysa. W ramach projektu osoby dorosłe otrzymały wsparcie psychologa, pedagoga rodzin (terapię rodzin), radcy prawnego, udział w wyjściach i wyjazdach integracyjnych. Dzieci miały możliwość uczestniczenia w zajęciach resocjalizacyjnych (warsztaty kreatywne), zajęciach terapeutycznych (warsztaty

- społeczne z elementami artystycznymi), zajęciach profilaktyczno-wychowawczych (warsztaty społeczne) w ramach Centrum Streetworkingu,
- 2) „Bliżej rodziny i dziecka”- wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej. W ramach projektu rodzinom udzielane jest wsparcie min. asystenta rodziny, psychologa / psychoterapeuty, prawnika, terapeuty rodzin / pedagoga, specjalisty ds. rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, warsztaty socjoterapeutyczne,
 - 3) „Rodzina, tu życie się zaczyna”. W ramach projektu rodziny, w zależności od potrzeb korzystały ze wsparcia psychologa, pedagoga, terapeuty ds. uzależnień, doradcy zawodowego i poradnictwa prawnego. Realizowane były usługi dla rodzin z dziećmi, w tym animacje i grupy zabawowe.

Ponadto Dyrektor Ośrodka powołał zarządzeniem nr 26/2014 Zespół Pomocy Dziecku i Rodzinie. W skład Zespołu wchodzi: koordynator zespołu - specjalista pracy socjalnej, Zastępca Dyrektora Ośrodka, asystent rodziny, psycholog, pracownik socjalny, kurator sądowy, pedagog szkolny oraz członkowie innych podmiotów mających wiedzę dot. konkretnej rodziny. Do zadań Zespołu należy w szczególności diagnoza i analiza sytuacji w rodzinach, organizacja i koordynacja poradnictwa rodzinnego, wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, współpraca z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, prowadzenie działań profilaktycznych na rzecz rodzin m.in. poprzez realizację programów i projektów kierowanych do rodzin wieloprotblemowych (zał. nr 3).

Działania podejmowane przez pracowników Ośrodka odbywają się we współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, placówek wsparcia dziennego, policji, sądu, służby zdrowia, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych instytucji działającymi na terenie Gminy Nysa.

Na terenie Gminy Nysa nie funkcjonują rodziny wspierające w rozumieniu art. 29 ustawy. W Gminie poszukuje się kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej m. in. poprzez publikacje informacji na stronie internetowej Ośrodka oraz zamieszczanie informacji na portalach społecznościowych (Facebook).

W celu wsparcia rodzin Gmina Nysa stwarza możliwość objęcia dzieci z terenu Gminy opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.

Na terenie Gminy funkcjonuje Świetlica socjalna z programem zajęć socjoterapeutycznych. Świetlica jest jednostką działającą w strukturach Ośrodka. Organizację, zadania oraz zakres działania placówki określa Regulamin Świetlicy

socjalnej z programem zajęć socjoterapeutycznych wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Ośrodka Nr 28/2019 z dnia 07.11.2019 r.

Świetlica przeznaczona jest dla dzieci w wieku od 6 do 16 lat zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo, mających problemy z nauką, sprawiających problemy wychowawcze.

W Świetlicy w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było 6 pracowników, tj. 5 wychowawców i kierownik.

Osoby pracujące z dziećmi w Świetlicy posiadały kwalifikacje wymagane na stanowisku pracy, zgodnie z art. 26 ust.1 ustawy, tj.: kierownik – wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, 4 wychowawców - wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, 1 wychowawca – wykształcenie wyższe na kierunku teologia, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie pedagogiki.

Zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy osoby pracujące z dziećmi w Świetlicy posiadały: oświadczenia potwierdzające, że nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, ani nie była im ona zawieszona ani ograniczona, nie dotyczy ich obowiązek alimentacyjny, nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Ponadto osoby pracujące z dziećmi zostały zweryfikowane w Rejestrze Sprawców Przestępstw Na Tle Seksualnym.

4. Finansowanie: podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny; kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające

W okresie objętym kontrolą Gmina finansowała podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny określonych w art. 176 ust. 4 ustawy. Gmina Nysa poniosła na powyższe koszt w wysokości 399 zł tytułu udziału w szkoleniu „Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – zadania gminy” dla 1 z asystentów. Pozostałe szkolenia w jakich brali udział asystenci były bezpłatne.

W Gminie nie funkcjonują rodziny wspierające, w związku z czym nie zachodzi konieczność pokrywania kosztów o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Z kontrolowanej dokumentacji wynika, że Gmina stosownie do art. 176 pkt 5 ustawy ponosi częściową odpłatność za dzieci przebywające w pieczy zastępczej, w wysokości 10%, 30% lub 50% wydatków w zależności od okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej, tj. zgodnie z zasadami finansowania określonymi w art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy. (zał. nr 4).

Zgodnie z przedstawionym zestawieniem księgowym kosztów ponoszonych przez Gminę, wydatki kształtują się następująco:

Łączny koszt realizacji zadania wyniósł:

- 1) z tytułu pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (33 dzieci w 2021 r. i 30 dzieci w 2022 r.) w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. – 497 265,96 zł; w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 25 lutego 2022 r. – 94 060,55 zł;
- 2) za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Nyskiego (10 dzieci w 2021 r. i 94 dzieci w 2022 r.), w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. – 449 423,71 zł; w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 25.02.2022 r. – 77 199,68 zł.

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy

Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez Gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za I i II półrocze 2021 r. zostało sporządzone przez Gminę Nysa w Centralnej Aplikacji Statystycznej i przekazane Wojewodzie Opolskiemu w terminie określonym w § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz.1195), tj. w dniu 27 lipca 2021 r. oraz w dniu 28.01.2022 r.

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zamieszkałego na terenie gminy

Z kontrolowanej dokumentacji wynikało, że zarządzeniem Dyrektora Ośrodka nr 26/2014 z dnia 26 września 2014 r. powołano Zespół Pomocy Dziecku i Rodzinie, do zadań którego należy w szczególności diagnozowanie i analizowanie sytuacji rodzinnej pod kątem zaistniałych problemów i deficytów, organizacja i koordynacja poradnictwa rodzinnego, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji, współpraca z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji oraz prowadzenie działań profilaktycznych na rzecz rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację programów i projektów kierowanych do rodzin wieloprotblemowych. Posiedzenia Zespołu odbywały się w dni powszednie, w godzinach pracy Ośrodka według potrzeb, nie rzadziej niż raz w miesiącu. W posiedzeniach brali udział specjaliści i osoby pracujące z rodziną, m.in. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, przedstawiciele placówki wsparcia dziennego a także kuratorzy, pedagodzy oraz przedstawiciele powiatowych centrów pomocy rodzinie. Z posiedzeń sporządzano protokoły, w których odnotowywano ustalenia z podejmowanych działań w stosunku do rodziny objętej wsparciem oraz wyznaczano kolejne terminy spotkań Zespołu.

W celu weryfikacji działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka, o których mowa w art. 176 ust. 7 ustawy, kontroli poddano dokumentację 13 rodzin wybranych losowo, współpracujących z pracownikiem socjalnym, zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. (zał. nr 5)

Z oceny dokumentacji rodzin wynikało, że w rodzinach objętych monitoringiem występowały takie problemy jak: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc, samotne rodzicielstwo, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm. Rodzinom objętym wsparciem sporządzano indywidualne plany działań w celu przezwyciężenia sytuacji kryzysowych w rodzinie. W ramach pracy z rodzinami pracownicy socjalni odwiedzali rodziny w miejscu ich zamieszkania, kontaktowali się z nimi telefonicznie, ustalali ich sytuację również poprzez kontakt z innymi służbami i instytucjami współpracującymi z rodziną.

W tzw. kartach działań odnotowywano podejmowane czynności względem rodzin. W zależności od problemów występujących w rodzinie pracownik socjalny m. in. przeprowadzał z rodziną rozmowy wspierające, motywował do podjęcia zatrudnienia, poprawy warunków mieszkaniowych, pomagał w rozwiązywaniu bieżących problemów, załatwianiu spraw urzędowych, kierował dzieci do udziału w zajęciach placówki wsparcia dziennego.

W przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy pracownik socjalny zakładał rodzinie Niebieską Kartę, proponował wsparcie psychologiczne, prawne, informował o możliwości skorzystania z terapii uzależnień oraz rzeczowych formach wsparcia, proponował wsparcie asystenta rodziny. Pracownik socjalny kontaktował się z kuratorem sądowym mającym nadzór nad rodziną, Policją, szkołami, pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w celu skierowania rodzin do podjęcia zatrudnienia, pracownikami prowadzącymi procedurę Niebieskiej Karty, rozpoznawał sytuację rodziny w środowisku sąsiedzkim, motywował do podjęcia konsultacji z terapeutą uzależnień, psychiatrą.

W przypadku otrzymania informacji o nieprawidłowościach występujących w rodzinie podejmowano działania interwencyjne, pracownicy Ośrodka udawali się w miejsce zamieszkania w celu ustalenia sytuacji, sporządzali pisma do sądu rodzinnego informując o sytuacji rodziny, zasięgaliby informacji o prowadzonym postępowaniu sądowym wobec rodziny. W razie potrzeby pracownik socjalny zawierał z osobami kontrakty socjalne.

8. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy

Gmina Nysa w 2021 r. korzystała z ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej „Programu asystent rodziny na rok 2021 r.” i otrzymała środki finansowe z Funduszu Pracy w łącznej wysokości 6 000,00 zł, obejmujące dofinansowanie kosztów wypłaty jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla 3 asystentów rodziny zatrudnionych w Gminie na dzień ogłoszenia Programu.

9. Wspieranie rodziny zgodnie z zasadami określonymi w dziale II rozdziale 1 i 2 ustawy

Na terenie Gminy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie ze strony asystenta rodziny i pracowników socjalnych, którzy dokonują analizy sytuacji rodziny i środowiska

rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie oraz pomagają w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.

Z dokumentacji poddanej kontroli wynika, że w okresie podlegającym kontroli liczba rodzin objętych wsparciem asystenta była zgodna z art. 15 ust. 4 ustawy.

Kontroli poddano dokumentację 8 spośród 81 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym 3 rodzin zobowiązanych postanowieniem sądu do współpracy z asystentem rodziny zgodnie z art. 109 § 2 pkt 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359) oraz 4 rodzin, z którymi zakończono współpracę.

Z kontrolowanych akt wynikało, że okres współpracy asystenta z rodziną wynosił od 1 miesiąca do 2,5 roku. Ustalono, że przed podjęciem współpracy z asystentem rodziny, pracownik socjalny przeprowadzał z rodziną wywiad środowiskowy, co jest zgodne z art. 11 ust. 1 ustawy.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pracownik socjalny formułował wnioski do Dyrektora Ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta oraz uzasadniał potrzebę jego przyznania rodzinie. Dyrektor przydzielał asystenta rodzinie wskazanej przez pracownika socjalnego, co jest zgodne z art. 11 ust. 4 pkt 1 ustawy. Rodziny którym przyznano asystenta rodziny składały oświadczenia w których wyrażały zgodę na wsparcie asystenta co jest zgodne z art. 8 ust. 3 ustawy.

Stwierdzono, że rodziny, którym przydzielono asystenta borykały się z takimi problemami jak: bezrobocie, ubóstwo, nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, samotne macierzyństwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, długotrwała i ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, sytuacja kryzysowa (rozwód).

Ustalono, że w badanym okresie nie zaistniała konieczność przydzielenia asystenta rodziny na podstawie art. 11 ust. 1a ustawy, tj. małoletniemu rodzicowi opuszczającemu młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy.

W badanym okresie asystent realizował zadania określone w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329). Z dokumentacji poddanej kontroli wynika, że wsparciem asystenta w ramach ww. ustawy objęte były 3 rodziny. Wsparcie realizowane było na wniosek rodziny, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. Dokumentacja rodzin

objętych pomocą asystenta zawierała: wywiady środowiskowe pracownika socjalnego, zgodę na podjęcie współpracy rodziny z asystentem rodziny, plan pracy z rodziną, w których zakładano m.in. wsparcie specjalistów, pomoc psychologiczną, towarzyszenie w sytuacjach kryzysowych. Ponadto sporządzano ocenę sytuacji rodziny oraz omawiano bieżącą sytuację rodziny oraz kwestie pomocy rodziny na Zespołach Pomocy Dziecku i Rodzinie.

W aktach rodzin widniały adnotacje służbowe, z których wynikało, że asystent udzielał poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka, kierował rodziny do wsparcia przez psychologa, udzielał pomocy przy załatwianiu spraw zdrowotnych, poszukiwaniu placówek medycznych, które podejmą się sfinansowania zabiegu w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia oraz w zakresie ustalenia terminów wizyt i badań specjalistycznych. Ponadto wspierał rodzinę poprzez utworzenie zbiórki charytatywnej na cel leczenia dziecka, proponował skorzystanie z przysługujących świadczeń, zachęcał do udziału w programach „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.

Asystent rodziny koordynował poradnictwo dla osób objętych jego wsparciem, niemniej **w aktach 2 rodzin brak było dokumentu potwierdzającego ciężę lub ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, stwierdzone w zaświadczeniu lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej, co jest niezgodne z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.**

Asystent opracowywał i realizował plan pracy z rodziną, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy. Plany pracy z rodziną zawierały zakres oraz terminy realizowanych działań zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy. Ponadto w planach pracy asystent uwzględniał przewidywane efekty pracy z rodziną, osoby odpowiedzialne za realizację działań, a także sposób monitorowania planu. Plany pracy z rodziną były sporządzane we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Na każdym planie widniały podpisy ww. osób.

W przypadku rodzin, w których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, plany pracy zostały opracowane we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w celu skoordynowania go z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej, co jest zgodne z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy. Plany pracy były modyfikowane w razie potrzeby, w zależności od sytuacji rodziny.

Dokumentacja prowadzona w ramach współpracy z rodziną, w której dzieci przebywają w pieczy zastępczej wskazuje na podejmowanie przez pracownika działań mających na celu podtrzymywanie kontaktów, motywowaniu rodziców biologicznych do pracy ukierunkowanej na możliwość powrotu pod ich opiekę oraz utrwalenie więzi rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej oraz stworzenie możliwości powrotu dzieci do środowiska biologicznego.

Podczas kontroli zespół inspektorów stwierdził, że asystent sporządzał ocenę sytuacji rodziny, która zawierała opis aktualnej sytuacji rodziny z perspektywy członków rodziny, oczekiwania i potrzeby rodziny, informacje o rodzinie zebrane od innych pracowników służb społecznych, środowiska sąsiedzkiego, dalszej rodziny, ocenę asystenta rodziny oraz zasoby rodziny. **Z akt wynikało, że w stosunku do 4 spośród 8 rodzin dokument nie był przekazywany Dyrektorowi Ośrodka, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy.**

Ponadto w aktach rodzin znajdowały się także tzw. „Sprawozdania półroczne z pracy asystenta z rodziną za okres od.....do...”. Dokument zawierał opis sytuacji rodziny przed objęciem asystenturą, cel główny, cele szczegółowe – długoterminowe i krótkoterminowe, zadania wykonane w rodzinie w okresie od... do... oraz osiągnięte efekty. **Pomimo, że nazwa dokumentu nie sugeruje, że jest to ocena sytuacji rodziny, o której mowa w art. 15 ust, 1 pkt 15 ustawy, to treść i sposób sporządzania sprawozdania może wskazywać, że jest ono oceną sytuacji rodziny w rozumieniu ustawy. Sprawozdania były sporządzane przez asystenta i przekazywane Dyrektorowi Ośrodka, niemniej traktując je jak ocenę sytuacji rodziny, w 1 przypadku termin sporządzenia i przekazania dokumentu do Dyrektora został przekroczony z naruszeniem terminu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy.**

Asystenci rodziny pracowali z rodziną w miejscu zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę (np. Ośrodek), co jest zgodne z art. 14 ustawy. Częstotliwość spotkań asystentów z rodziną była zapisywana w tzw. „Planie wizyt – harmonogram pracy z rodziną” oraz w adnotacjach służbowych, w których odnotowywane były daty i podejmowane działania.

Asystenci wspierali, udzielali pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, towarzyszyli w czynnościach związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego (zakupy, sprzątanie, gotowanie, czas wolny), udzielali pomocy przy sporządzaniu pism, wniosków, podań do różnych instytucji, motywowali członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielali pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej (pomoc przy sporządzeniu CV listu motywacyjnego, pomoc w poszukiwaniu pracy, kontakt z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy oraz pracodawcami), wspierali w zakresie poprawy sytuacji materialnej i mieszkaniowej, w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, problemów wychowawczych z dziećmi. Ponadto prowadzili profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w rodzinach z problemem alkoholowym, zachęcali do uzyskania pomocy psychologa, czy terapeuty oraz wspierali w kontynuowaniu terapii odwykowej. Podejmowali działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, zachęcali rodziny do podniesienia poziomu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych m.in. poprzez doradztwo w zakresie opieki i wychowania dzieci, możliwości skorzystania ze wsparcia specjalistów, wskazywali sposoby wspólnego spędzania czasu. W przypadku rodzin w których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, monitorowali częstotliwość spotkań dziecka z rodzicami oraz możliwość powrotu dziecka do środowiska rodzinnego, zachęcali rodziców do podtrzymywania więzi z dzieckiem oraz podejmowania działań zmierzających do stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających powrót dziecka do domu. Asystenci monitorowali wizyty rodzin u lekarzy, terapeutów, w poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz sposób wykonywania zaleceń lekarskich oraz zaleceń poradni.

Analizie poddano dokumentację 4 rodzin objętych wsparciem asystenta, z którymi zakończono współpracę. Powodem zakończenia współpracy było w 1 przypadku niezrealizowanie planu pracy i rezygnacja rodziny, w 1 przypadku zmiana miejsca zamieszkania rodziny, w 2 przypadkach brak efektów współpracy.

Każdorazowo przy zakończeniu współpracy z rodziną asystent rodziny sporządzał sprawozdanie z zakończenia współpracy asystenta z rodziną.

W celu objęcia rodziny, z którą zakończono współpracę, monitoringiem o którym mowa w art.15 ust. 1 pkt 16 ustawy, asystent podejmował czynności związane z monitoringiem tj. nawiązywał rozmowy telefoniczne z rodziną, dokonywał wizyt w miejscu zamieszkania. W przypadku braku kontaktu z rodziną pisemnie

wzywano rodzinę o stawienie się do Ośrodka w celu omówienia dalszej współpracy z pracownikami. Rodziny były pisemnie informowane o zakończeniu współpracy.

Po zakończonym monitoringu prowadzonym przez asystenta rodziny były objęte wsparciem pracownika socjalnego w Sekcji ds. Wsparcia Rodziny w Ośrodku. Sytuacja rodzin była analizowana na Zespole Pomocy Dziecku i Rodzinie.

Należy jednak zauważyć, że w 1 przypadku monitoring rodziny prowadzony był 1 raz w miesiącu przez okres 3 miesięcy jedynie w formie telefonicznej z adnotacją w aktach, że rodzina zmieniła adres zamieszkania, wyprowadziła się z Gminy Nysa i nie można z nią nawiązać kontaktu. Zaznaczyć należy, że z akt rodziny prowadzonych przez pracownika socjalnego wynika, że rodzina dzień wcześniej przed sporządzeniem ww. adnotacji wskazała nowy adres pobytu, o czym poinformowała pracownika socjalnego. Pomimo posiadania powyższej informacji nie nawiązano kontaktu z pracownikami ośrodka pomocy społecznej z terenu gminy, do której przeprowadziła się rodzina, w celu przekazania informacji o jej wcześniejszym objęciu wsparciem przez asystenta, co w opinii kontrolujących może budzić wątpliwości, szczególnie z uwagi na sytuację kryzysową w rodzinie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 17 ustawy, asystenci sporządzali na wniosek sądu opinie o rodzinie i jej członkach. Stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy, asystenci współpracowali ze szkołami oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny m. in. sądem, policją, psychologiem, pedagogiem, wychowawcą, terapeutą uzależnień.

W przypadku rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” asystenci rodziny stosownie do treści art. 15 ust. 1 pkt 19 ustawy, współpracowali z uczestnikami grupy roboczej utworzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

VII. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

W trakcie kontroli stwierdzono, że niewłaściwie podejmowane działania przez Ośrodek mają charakter nieprawidłowości z uwagi na ich znaczący wpływ na realizację zadań w kontrolowanym zakresie.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące **nieprawidłowości**:

- 1) nieprecyzyjne określenie zadań w treści Statutu Ośrodka, z którego nie wynika, że Ośrodek realizuje zadania gminy (własne i zlecone) wynikające z ustawy

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co stanowi naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,

- 2) w aktach 2 rodzin brak było dokumentu potwierdzającego ciężę lub ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, stwierdzone w zaświadczeniu lekarskim, co jest niezgodne z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 3) w 1 przypadku okresowa ocena sytuacji rodziny została przekazana Dyrektorowi Ośrodka z naruszeniem terminu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy,
- 4) po zakończeniu współpracy asystenta z 1 rodziną, która wyprowadziła się z Gminy Nysa nie nawiązano kontaktu z pracownikami ośrodka pomocy społecznej z terenu gminy, do której przeprowadziła się rodzina, w celu przekazania informacji o jej wcześniejszym objęciu wsparciem przez asystenta, co w opinii kontrolujących może budzić wątpliwości.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość prawa oraz niewystarczający nadzór kierownictwa nad realizowanymi zadaniami.

Nieprecyzyjne określenie zadań w Statucie Ośrodka stanowi naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz uniemożliwia klientom zapoznanie się z zadaniami jakie są realizowane przez Ośrodek.

Brak dokumentu potwierdzającego ciężę lub ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu może skutkować przydzieleniem asystenta osobom nieuprawnionym.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny po terminie może skutkować ograniczoną wiedzą Kierownika Ośrodka w zakresie sytuacji podopiecznych oraz podejmowaniem nieadekwatnych działań w stosunku do rzeczywistych potrzeb i deficytów rodziny.

Niezgłoszenie informacji o sytuacji rodziny do ośrodka pomocy społecznej na terenie gminy, do której rodzina się wyprowadziła, po zakończeniu z nią współpracy, może skutkować brakiem wiedzy odpowiednich służb społecznych o możliwości wsparcia rodziny, powrotem do nieprawidłowych oddziaływań wychowawczych względem dziecka i trudności w codziennym funkcjonowaniu rodziny oraz zagrożeniem bezpieczeństwa rodziny i przebywającego w niej dziecka.

Za powstałe nieprawidłowości oraz uchybienia odpowiedzialność ponoszą:

- 1) Rada Miejska w Nysie w zakresie: nieprecyzyjnego określenia zadań w treści Statutu Ośrodka, z którego nie wynika, że Ośrodek realizuje zadania gminy (własne i zlecone) wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) Dyrektor Ośrodka w zakresie: braku nadzoru nad realizacją zadań przez pracowników Ośrodka,
- 3) asystenci rodziny w zakresie: braku dokumentu potwierdzającego ciężę lub ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, stwierdzone w zaświadczeniu lekarskim; dokonywania okresowych ocen sytuacji rodziny z przekroczeniem terminu i braku ich przekazywania Dyrektorowi Ośrodka; przekazywania informacji o sytuacji rodziny, z którą zakończono współpracę do ośrodka pomocy społecznej z terenu gminy, na który ta rodzina się przeprowadziła.

VIII. Uwagi i wnioski

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 1) Ośrodek działa na podstawie Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie wprowadzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Nysie z dnia 6 czerwca 2017 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Nysie, który niewłaściwie określa jakie zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są przez jednostkę realizowane, zatem nie spełnia wymogów określonych w art. 11 ustawy o finansach publicznych,
- 2) strukturę organizacyjną Ośrodka reguluje Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie,
- 3) Gmina przekazuje sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, zgodnie zachowaniem terminów o którym mowa w § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 4) w Gminie opracowano i realizuje się 3-letni gminny program wspierania rodziny zgodnie z art. 176 ust. 1 ustawy,
- 5) sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny zostało przekazane w terminie określonym w art. 179 ust. 1 ustawy,

- 6) asystenci rodziny zatrudnieni w Ośrodku posiadają kwalifikacje wymagane w art. 12 ust. 1 ustawy,
- 7) asystenci są zatrudnieni w systemie zadaniowego czasu pracy, co jest zgodne z art. 17 ust. 2 ustawy,
- 8) asystenci rodziny mają możliwość korzystania z poradnictwa, stosownie do art. 16 ust. 2 ustawy,
- 9) na terenie Gminy nie funkcjonują rodziny wspierające w rozumieniu art. 29 ustawy, niemniej poszukuje się kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej,
- 10) Gmina prowadzi placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w art. 176 pkt 3 lit. c ustawy,
- 11) osoby zatrudnione w placówce posiadają kwalifikacje określone w art. 26 ust. 1,2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 12) Gmina ponosi częściową odpłatność za dzieci przebywające w pieczy zastępczej stosownie do art. 176 pkt 5 ustawy, zgodnie z zasadami finansowania określonymi w art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy,
- 13) sytuacja dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, jest monitorowana przez pracowników socjalnych,
- 14) rodzinom przeżywającym trudności stwarza się możliwość dostępu do specjalistycznego poradnictwa na terenie Gminy jak i poza nią,
- 15) Gmina Nysa w 2021 r. korzystała z ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej „Programu asystent rodziny na 2021 r.”
- 16) Ośrodek zapewnia rodzinom wsparcie i pomoc pracownika socjalnego, asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa,
- 17) Dyrektor Ośrodka przydzielał asystenta rodzinie wskazanej przez pracownika socjalnego, zgodnie z art. 11 ust. 4 pkt 1 ustawy,
- 18) okresowa ocena sytuacji rodziny została przekazana Dyrektorowi z naruszeniem terminu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy,
- 19) plany pracy z rodziną były opracowane przez asystenta we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz skoordynowane z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, co jest zgodne z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy,
- 20) plany pracy były opracowane we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, co jest zgodne z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy,

- 21) w planach określone zostały działania mające na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, plany zawierały terminy ich realizacji i przewidywane efekty, co jest zgodne z art. 15 ust. 3 ustawy,
- 22) asystenci rodziny prowadzili monitoring sytuacji rodzin, z którymi zakończono współpracę. W przypadku 1 rodziny po zakończeniu z nią współpracy nie nawiązano kontaktu z pracownikami ośrodka pomocy społecznej z terenu gminy, do której przeprowadziła się rodzina, w celu przekazania informacji o jej wcześniejszym objęciu wsparciem przez asystenta i ewentualnej możliwości wsparcia przez odpowiednie służby, co w opinii kontrolujących budzi wątpliwości,
- 23) w aktach rodzin brak było dokumentu potwierdzającego ciążę lub ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, stwierdzone w zaświadczeniu lekarskim, co jest niezgodne z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

IX. Zalecenia pokontrolne

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, stosownie do art. 197d ust. 1 ustawy

zalecam:

- 1) podjęcie działań w celu dostosowania Statutu Ośrodka do wymogów określonych w art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
- 2) sporządzanie okresowych ocen sytuacji rodziny zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy,
- 3) informowanie o objęciu wsparciem asystenta rodziny ośrodka pomocy społecznej z terenu gminy, do której przeprowadziła się rodzina, po zakończeniu z nią współpracy,
- 4) realizację zadań określonych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w oparciu o dokument potwierdzający ciążę lub ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, stwierdzone w zaświadczeniu lekarskim, zgodnie z art. 8 pkt. 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Pouczenie

Stosownie do § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym: wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w myśl którego kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Umotywowane zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Wojewody Opolskiego.

Ponadto na podstawie art. 186 pkt 3a ustawy, proszę o przesłanie informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych **w terminie 30 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

Inspektor Wojewódzki

Joanna Antosz

Inspektor Wojewódzki

Daria Grabowska

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Jabłońska

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Pani Kamila Ferdyn
Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie
ul. Komisji Edukacji Narodowej 1a, 48-303 Nysa